

Висока школа електротехнике и рачунарства

ПРАВИЛНИК
О
УЦБЕНИЦИМА, ДРУГИМ НАСТАВНИМ
ПУБЛИКАЦИЈАМА И ИЗДАВАЧКОЈ
ДЕЛАТНОСТИ

2009.

У складу са Законом о високом образовању, "Службени гласник
Републике Србије", број 76/05,
Правилником о стандардима за самовредновање и оцењивање
квалитета високошколских установа,
"Службени гласник републике Србије", број 106/06,
као и
Статутом Високе школе електротехнике и рачунарства,
Наставно веће Високе школе електротехнике и рачунарства,
на седници одржаној 9. априла 2009. године
доноси

Правилник о уџбеницима, другим наставним публикацијама и издавачкој делатности

1. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Овим Правилником уређује се припремање, одобравање и издавање уџбеника и других наставних публикација који се објављују у оквиру издавачке делатности на Високој школи електротехнике и рачунарства (у даљем тексту: Школа), стандарди које треба да испуне, њихово праћење и вредновање током употребе, као извора наставне и испитне материје, као и публикација других издавача који се користе као наставни и испитни материјал у оквиру реализације студијског програма.

Члан 2

Настава сваког предмета мора бити покривена одговарајућим наставним материјалом (публикацијом) који је унапред познат и објављен.

Уџбеник је публикација која се у образовању користи као наставно средство.

1. Основни уџбеник је публикација која обухвата садржај наставног предмета одређен планом и програмом студијских програма који се реализују у Школи.
2. Помоћни уџбеник је публикација која обухвата део садржаја наставног предмета одређен планом и програмом студијских програма који се реализују у Школи.

Помоћни уџбеници су:

- збирке задатака,
  - приручници за лабораторијске вежбе,
  - практикуми за лабораторијске вежбе,
  - ауторизована скрипта (публикација која обухвата текст предавања и служи студентима за припрему и полагање испита за оне предмете за које не постоје одговарајући уџбеници)
3. Остале публикације (питања и задаци, мултимедијални садржаји, и други садржаји који се користе у настави, када их одобри Наставно веће, планови и програми, информатори и други материјали везани за упис и маркентишке активности, публикације везане за курсеве, иновацију знања и друге видове образовања који нису обухваћени наставним плановима и програмима Школе, монографије, зборници радова, часописи, брошуре, презентације, CD-ови, видео материјали и други садржаји).

Члан 3

Сви уџбеници, стручне и научне публикације, у одређеном броју примерака, доступни су студентима у библиотеци Школе.

Члан 4

Сва издања, папирна и електронска, благовремено се годишње планирају на основу усвојеног Плана рада Школе, Плана издавачке делатности и Финансијског плана за наредну буџетску годину, који се доставља Министарству финансија.

Члан 5

Школа врши периодично анкетирање студената у циљу утврђивања квалитета наставног процеса, а саставни део анкете су и питања о квалитету наставног и испитног материјала. Резултате анкете Комисија за обезбеђење квалитета Школе анализира и прослеђује надлежним студијским програмима са циљем унапређења квалитета уџбеника који се користе као извор наставног и испитног материјала.

2. ПОСТУПАК ИЗДАВАЊА ПУБЛИКАЦИЈА

Члан 6

Одлуку о прибављању рукописа уџбеника доноси Наставничко веће.

Члан 7

Наставничко веће одлуком утврђује:

- Назив предмета према наставном плану, као и годину студирања за коју треба прибавити рукопис.
- Општу концепцију уџбеника у зависности од наставне области.
- Начин прибављања рукописа за уџбеник.
- Рок за предају рукописа.
- Оквирни обим уџбеника.

Члан 8

Приликом издавања уџбеника и других публикација води се првенствено рачуна о унапређивању наставе у Школи.

У складу са тим, уџбеник треба да задовољи одређене стандарде:

- са становишта квалитета садржаја (савременост, тачност, усклађеност са каталогом знања);
- у погледу структуре (садржај, увод, поглавља, кључне речи, литература);
- стила (академски, неутрални стил излагања);
- обима (усклађеност са бројем ЕСПБ бодова, недељним оптерећењем студената);
- техничке обраде (одговарајући формат, фонт, величина слова, проред) и
- формалне, процедуралне (предлог за издавање, рецензија и слично).

Члан 9

Предлог за издавање публикације покреће аутор у сагласности са потребама студијског програма.

Предлог треба да садржи:

- име и презиме аутора, њихово занимање и звање,
- наслов публикације,
- назив предмета за који је публикација намењена,
- образложење потребе публиковања
- процену потенцијалних корисника,
- обим публикације,
- имена рецензената.

Члан 10

Након прихватања предлога за издавање публикације са аутором се закључује уговор (услови издавања, питања која се односе на услове штампања, одређивање и начин исплате ауторског хонорара, као и остала питања од значаја за издавање конкретне публикације).

Члан 11

Припрему публикације у потпуности организује аутор, односно група аутора.

Аутор, односно група аутора су дужни да припреме одговарајући рукопис и, након добијања сагласности Наставног већа, у одговарајућој форми предају штампарији.

3. КОМИСИЈА ЗА ИЗДАВАЧКУ ДЕЛАТНОСТ

Члан 12

Чланове комисије за издавачку делатност предлаже директор, а именује Наставно веће, које овај предлог може да прихвати или измени. Решења о именовању потписује директор на основу одлуке Наставног већа. За свој рад одговарају Наставном већу.

Члан 13

Рад комисије за издавачку делатност регулисан је правилником о издавачкој делатности.

Члан 14

Комисија за издавачку делатност одговорна је за реализацију Плана из члана 4 овог правилника.

Члан 15

У оквиру предвиђеног тиража бесплатно се додељују :

- 5 примерка аутору,
- 5 примерака библиотеци.

Члан 16

Комисија за издавачку делатност:

- припрема предлог Правилника о уџбеницима, другим публикацијама и издавачкој делатности;
- припрема предлог Ценовника за уџбенике и друге публикациије;
- утврђује техничке захтеве у погледу припреме рукописа и штампања уџбеника;
- утврђује процедуре којима се дефинише поступак припреме рукописа, штампања уџбеника и исплате хонорара;
- припрема предлог годишњег плана издавања уџбеника (са утврђеним приоритетима);
- прикупља понуде у вези са изградом уџбеника и врши избор најповољнијег понуђача;
- врши обрачун трошкова издавања у уџбеника и даје предлог директору о износу продајне цене уџбеника;

- припрема уговор у вези са издавањем публикације, којим се експлицитно исказују права над интелектуалном својином које Школа стиче исплатом ауторског хонорара;
- организује продају уџбеника које издаје Висока школа електротехнике и рачунарства, као и уџбеника других издавача који се користе у настави;
- израђује годишњи извештаја о раду који подноси Наставном већу;
- припрема предлоге за измену и допуну правилника о издавачкој делатности;
- обавља и друге послове у вези са издавачком делатношћу, у складу са законском регулативом и статутом Школе.

Члан 17

На првој страни корица поред имена аутора и назива дела треба да стоји назив: Висока школа електротехнике у рачунарства, у Београду, као и лого Школе.

ISBN (међународни стандардни број за књигу) ознака за уџбеник одређује се из контингента обезбеђеног из Народне библиотеке Србије. Свако ново поновљено, измењено или допуњено издање носи нову *ISBN* ознаку.

За репринт издања није потребан нови *ISBN* број.

Секретар Комисије за издавачку делатност, по налогу председника Комисије, обезбеђује *CIP* (каталогизација у публикацији) у Народној библиотеци Србије у Београду. Каталогски запис се штампа графички уочљиво и у неизмењеном облику.

Члан 18

Избор штампарије обавља се у складу са Правилником о јавним набавкама мале вредности Школе.

4. РЕЦЕНЗИЈЕ

Члан 19

Прво издање публикација, као и поновљена издања чији је текст измењен више од 60% подлежу рецензијама.

Члан 20

Рецензију уџбеника врше најмање два рецензента. Најмање један рецензент мора бити у истом или вишем звању од аутора, из исте научне области из које је публикација, док други рецензенти могу бити научни радници и стручњаци из привреде.

Члан 21

Одлуку о именовању рецензента доноси Наставно веће, на предлог комисије за издавачку делатност.

Члан 22

Рецензија треба да садржи:

1. податке о рецензенту:
  - име и презиме, научно-наставно звање,
  - матичну установу.
2. податке о рецензираном делу:
  - ауторе,
  - наслов,
  - предмет коме је рукопис намењен.
3. податке о научно - стручним особинама рукописа:
  - да ли је рукопис заснован на савременим научним и стручним достигнућима из области којој припада.
  - да ли је методологија прилагођена предмету.
  - податке о педагошким особинама рукописа (да ли је рукописом обухваћен целокупан садржај наставног програма предмета, да ли је обим рукописа примерен фонду часова наставе предмета).
  - у којој мери је реч о изворном делу,
  - да ли је садржај рукописа изнет прегледно и јасно у концептуалном и језичком смислу.
4. закључак и оцена:
  - предлог евентуалне исправке у рукопису,
  - предлог за категоризацију рукописа (основни уџбеник, помоћни уџбеник или ауторизована скрипта).
  - завршна оцена са препоруком за објављивање или не објављивање публикације.

5. ОБИМ И ФОРМА ИЗДАЊА

Члан 23

Обим уџбеника се утврђује сразмерно броју часова, врсте вежби и броју ЕЦТС бодова предмета.

Члан 24

Ауторски табак чине 30.000 словних знакова. Сlike, цртежи и формуле и слично се обрачунавају као пун текст на штампаној страни уџбеника.

Члан 25

Рукопис мора да буде усклађен са важећим Упутством о квалитету уџбеника и припреми рукописа.

Члан 26

Сваки уџбеник, који се издаје у складу са овим Правилником садржи следеће податке:

- наслов уџбеника;
- име(на) аутора;
- податак о издању (редни број издања);
- назив, седиште и адреса издавача;
- име овлашћеног лица за издавача;
- имена рецензената;
- имена сарадника (лектор, коректор, припрема и дизајн);
- место и година издавања;
- *ISBN*.

За уџбеник који се издаје у папирном облику:

- назив и седиште штампарије;
- тираж;
- Напомену: “Забрањено прештампавање и копирање. Сва права задржава издавач”.

Члан 27

Уџбеник који се издаје у складу са овим Правилником мора да садржи:

- предговор са циљевима, структуром и планом излагања;
- садржај;
- циљ сваког поглавља;
- основни текст;
- резиме и питања за проверу знања;
- примере, илустрације, задатке и примере из праксе,
- речник кључних речи;
- библиографију;
- индекс појмова и имена.

Члан 28

Уџбеник се објављује на српском језику.

Члан 29

Електронски уџбеник је електронски материјал који је прилагодљив потребама, стилу и брзини учења студената.

Електронски уџбеник је мултимедијална публикација која може да буде:

- уџбеник са визуелним садржајима (у одговарајућем формату: *Java, PHP, Flash, HTML, Power Point, ...*);
- уџбеник са аудио-визуелним садржајима;
- уџбеник са интерактивним анимацијама;
- уџбеник са динамички интерактивним симулацијама.

Члан 30

До доношења нових прописа, заштита ауторских права за електронске уџбенике није предвиђена овим Правилником.

5.1. УЏБЕНИЦИ

Члан 31

Уџбеник мора да има најмање 7 ауторских табака.

Члан 32

Уџбеник треба да има највише 15 ауторских табака, односно сразмерно броју планираних наставних недеља. Број страна уџбеника се не ограничава.

5.2. ЗБИРКЕ ЗАДАТАКА

Члан 33

Захтеви за збирке задатака су идентични као за уџбеник.

5.3. ПРАКТИКУМИ И ПРИРУЧНИЦИ

Члан 34

Практикум, односно приручник, мора да има онолико вежби колико је предвиђено наставним програмом предмета на који се односи.

Члан 35

Практикум, односно приручник, треба да има највише 14 ауторских табака. Једна вежба је минимално једна четвртина ауторског табака. Укупан број страна приручника се не ограничава.

5.4. ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ

Члан 36

Презентације на које се овај Правилник односи су:

- презентација студијског програма Школе,
- презентација предмета, обухваћеног наставним плановима акредитованих студијских програма Школе
- презентација предавања (лекције) из предмета обухваћеног наставним плановима акредитованих студијских програма Школе.

Члан 37

Презентација треба да буде у облику који се може преузети са школског сајта на стандардни начин и користити на типичном рачунару у типичном програмском окружењу.

5.5. ПИТАЊА ЗА ПРОВЕРУ ЗНАЊА

Члан 38

Питања за проверу знања могу бити у облику:

- избор од понуђених одговора (питања отвореног типа),
- питања без понуђеног одговора, на које студенти одговарају (одговори “есејског типа”), односно решавају задатке.

Члан 39

Препорука је да питања из одређеног предмета садржи оба облика, и да се оба користе на испиту.

Препорука је да однос максималног броја поена стечених на испиту на основу питања са понуђеним одговорима, и максималног броја поена стечених на питањима без понуђеног одговора, буде 1:2 или већи (у корист питања без понуђеног одговора).

Члан 40

Питања се публикују пре почетка семестра у којем се држи настава из одговарајућег предмета.

Члан 41

Интерактивни тест који се изводи помоћу рачунара се не публикује уколико не постоји тест намењен за дистрибуцију у папирном облику, који је доступан на школском сајту у *PDF*-формату.

6. ПРИХОДИ И РАСХОДИ ИЗДАВАЊА УЏБЕНИКА

Члан 42

Сви трошкови издавачке делатности се исплаћују из сопствених средстава Школе.

Члан 43

Приходи од продаје уџбеника остварују се продајом издања.

Члан 44

При одређивању цене публикације полази се од:

- трошкова штампе,
- трошкова техничке припреме,
- трошкова хонорара за ауторе, рецензенте и лектора,
- режиске трошкове школе.

Одлуку о цени уџбеника доноси комисија за издавачку делатност.

6.1. АУТОРСКИ ХОНОРАРИ

Члан 45

Износ ауторског хонорара за било који облик издања, одређује се према Ценовнику који утврђује Наставно веће.

7. СТРУЧНИ И НАУЧНИ РАДОВИ

Члан 46

За стручне и научне радове у којима су аутори потписани као наставници и сарадници Високе школе електротехнике и рачунарства плаћа се ауторски хонорар у складу са Ценовником.

8. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 47

Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи „Правилник о уџбеницима и издавачкој делатности„ који је усвојило Наставно веће Више електротехничке школе у Београду, 21.12.2006.

Члан 48

Измене и допуне овог Правилника врше се на начин као и при његовом доношењу.

Члан 49

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана усвајања.

У Београду,
09.04.2009.

Директор
др Драгољуб Мартиновић